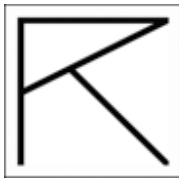

*Konzervatorsko-restavratski
radovi na slici Sv. Vlaho*

K-R CENTAR

K-R CENTAR

Lastovska 32, 10000 Zagreb

Izvešće o obavljenim konzervatorsko-restauratorskim radovima na slici

Autor: nepoznati slikar 18. st.

Naziv slike: Sveti Vlaho

Tehnika: tempera na platnu

Dimenzije: x cm vidljivi dio slike unutar izvornog ukrasnog okvira (dimenzije s ukrasnim okvirom x cm)

Smještaj: Dubrovačka Biskupija

Lijevo: Poledina prije radova. Desna slika prikazuje način pričvršćenja slike na okvir - desna i gornja profilacija ukrasnog okvira su uklonjene.

Zatečeno stanje

Slika je naslikana na slikarskoj osnovi od crvene zemlje. Može sa s velikom sigurnošću tvrditi da slika ima sve tehnološke karakteristike i karakteristike slikarskog rukopisa kojima bi se sliku trebalo pripisati radionici Andrije Pignateljia.

Slika je interesantna zbog premišljanja (pentimenta) slikara. Glava Sv. Vlaha je ranije bila pozicionirana više lijevo, biskupski štap je bio nagnutiji i završavao je iza modela Grada kojeg svetac drži u ruci (točno iza kule Minčeta). Iza grbova se nalazio pejzaž koji je preslikan da bi se grbovi bolje istakli, a obiteljskim grbom je preslikana i palmina grana koja je zamišljena u izvornoj varijanti slike, a sad se lijepo vidi na UVIR reflektografiji slike.

Slika ima velike poderotine koje jako smetaju. Vrlo davno je slika bila restaurirana, tj poderotine sanirane. U tom restauratorskom zahvatu je preslikan grb Dubrovnika tehnološki istovjetnom bojom kojom je naslikana i plava pozadina slike. Platno kojom je slika dublirana zakucano je na donje letve ukrasnog okvira, a ne na podokvir. Na te donje letve dodane su gornje profilacije ukrasnog okvira koje su kovanim čavlima pričvršćene na donje letve ukrasnog okvira. Kovani čavli koji spajaju gornji i donji dio ukrasnog okvira prolaze kroz rubove slike koje gornja profilacija ukrasnog okvira maskira (v. sl. 3 i 4). Sudeći prema rubovima platna slike, trebamo

zaključiti da je slika ranije bila napeta na podokvir, a tek nakon dubliranja novim platnom je smještena u sada zatečeni ukrasni okvir i zakucana u njega na relativno neuobičajen način.

Dublirno platno savršeno odgovara platnima koje je koristio Pignatelli, zakucavanje drvenim (bambusovim) čavličima je također njegova karakteristika, način spajanja dasaka ukrasnog okvira (tzv. lastin rep) također je njegova karakteristika, škrobno ljepilo za dubliranje platna također...

Dakle, trebali bi zaključiti da je Pignatelli naslikao sv. Vlaha promišljajući njegovu idealnu kompoziciju s krajolikom u pozadini i s palminom granom kao simbolom mučeništva odmah iznad češlja koji je naslikan uz sami donji desni rub slike. Onda je kupac tražio svoj grb i grb Dubrovačke Republike, pa ih je Pignatelli naslikao preslikavši relativno pedantno slikane detalje krajolika. U nekom trenutku je slika razderana i po svemu sudeći sam Pignatelli je restaurirao vlastitu sliku. Tom je prilikom preslikao grb Dubrovnika tehnološki identičnom bojom koja je korištena u slikanju pozadine. Sliku nije vratio na podokvir već ju je drvenim čavličima napeo na ukrasni okvir koji ima karakteristične osobine rada njegove radionice.

Kako se preslikani detalji naziru i golim okom naročito pri kosom osvjetljenju, netko je kasnije većim dijelom uspio obrisati preslik s grba Dubrovačke Republike i na taj ga način eksponirati. Plava boja (nebo) koja se nalazila u gornjem dijelu grba predstavljala je znatno teži problem od smeđe boje koja se nalazila u donjem dijelu grba, tako da je kruna relativno loše eksponirana i djelomično je ostala preslikana.

Odvajanjem dublirnog platna na poleđini je pronađen natpis i datacija slike. Rukopis pisanja slova i brojeva također upućuje na Pignatellija.

Platno je na okvir bilo zakucano bambusovim čavličima. Čavlići koji ostali u drvenom okviru nisu vađeni kako bi ostali sačuvani za buduća istraživanja

IR reflektografije potvrđuju opservacije o slikarevom premišljanju vidljivom golim okom pri kosoj svjetlosti.

Lijevo: slika nakon demontaže profilacija ukrasnog okvira. Desno: UV fluorescencija ukazuje da je slika bila parcijalno lakirana i iznenađujuće lijepo eksponira palminu granu dolje desno.

Lijevo: Poledina slike nakon uklanjanja dublirnog platna. Desno: Natpis se znatno bolje vidi u UV fluorescenciji. Dio natpisa se transferirao na dublirno platno.

Lijevo: Poledina dublirnog platna na kojega se transferirao dio natpisa. Snimljena UV fluorescencija. Desno: Donji dio ukrasnog okvira na kojega se zakucava sliku. Spojevi su na tzv. lastin rep.

Obavljeni radovi

Slika i ukrasni okvir su detaljno dokumentirani, uključujući snimanja UV i IR fluorescencija i reflektografija. Pažljivo je odvojeno staro dublirno platno kako se ne bi oštetilo. Uklonjen je sloj nečistoće, lakova i preslika preko grba Dubrovačke Republike. Slika je poravnana (vlaženjem kroz Goretex) i poderotine su sanirane. Slika je dublirana na novo laneno platno uz pomoć ljepila BEVA 371. Kitano je krednim kitom, izolirano mastiksovim lakom i retuširano Maimeri Restauro bojama vezanim mastiksom. Slika je vraćena na okvir i napeta na isti način na koji je bila napeta i ranije. Kako bi se maksimalno očuvalo autentične Pignatellijeve materijale za buduća proučavanja - vraćeno je i staro dublirno platno koje je prvo napeto na okvir. Tako, s poledine slika izgleda kao da nije ništa rađeno na njoj, a u unutrašnjosti je ostao sačuvan i onaj dio teksta s poledine slike koji se transferirao na dublirno platno..Slika je polumatirana tankim slojem Maimeri mat laka. Radovi su dovršeni 16.5.2012. neposredno pred otvorenje izložbe Sv. Vlaha koja je otvorena u Kneževu dvoru.

Lijevo: Slika nakon čišćenja, uklanjanja preslika i diskoloriranih lakova. Desno: Poleđina slike nakon novog dubliranja.

Lijevo: Slika nakon retuša. Desno: Poleđina nakon svih radova (vraćeno je staro (autentično) dublirno platno).

Slika nakon obavljenih radova

U Dubrovniku, svibanj 2012.

denis vokić